

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТРОИТЕЛСТВО, ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И УСЛУГИ - ТЕТЕВЕН

5700, гр.Тетевен, ул. „Усин Керим”№2, тел.0678 52533, e-mail:
info-1100514@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР: _____
Йочка Вълчева

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В ПГСЕУ - ТЕТЕВЕН

ВЪВЕДЕНИЕ

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създаде условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да учат в интернационална среда. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите; за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите - и понякога към самите себе си. Често явление е педагогическите специалисти в българското училище да изпълняват своята мисия в групи и паралелки с ученици от уязвими групи.

Това води до необходимостта от приобщаване на различните, на уязвимите, на „изключените“ от обществото. Именно образованието се явява механизмът, чрез който те ефективно могат да бъдат включени, така че да намерят работа, да преодолеят икономическите бариери, които създават бедността и нищетата, да преодолеят културните различия и конфликти и да станат равноправни участници в обществото. По отношение на приобщаването изводите, които идват от образователната практика, говорят за това, че то започва с признаването на различията между децата и учениците. Учителят е този, който трябва много добре да познава всички възможни различия, с които ще се сблъска в своята практика, за да може да ги управлява по възможно най-безболезнения и безконфликтен начин, когато работи с децата или учениците, техните родители, обществото.

ПГ по СЕУ - гр. Тетевен е институция която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хора с увреждания и уязвими групи. В нашето училище се създават условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование и професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание, както на семейството като важен фактор за развитието на подрастващите, така и на индивидуалните особености на всяко дете. Различията между учениците в зависимост от техните интереси, познания, умения, минало, майчин език, постижения или увреждане, могат да бъдат ресурси в подкрепа на

ученето.

В &1 т. 3 на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищно образование е дадено следното определение за деца и ученици от уязвими групи: „Деца и ученици в основната степен на образование, застрашени от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване“. През 2022 г. ПГ по СЕУ - гр. Тетевен е включена в списъка на училищата, утвърден от министъра на МОН за разпределението на средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи. Предоставената сума за финансовата 2022г.е в размер на 23 246лв. и преходен остатък от м. г. 35 652лв.Средствата ще бъдат използвани за назначаването на социален работник.

Чл. 40а. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2020 г., в сила от 21.04.2020 г.) (1) Когато присъственият учебен процес в училището е временно преустановен по предписание на компетентен орган, поради което обучението на учениците се осъществява от разстояние в електронна среда, за периода на дистанционното обучение училищата може за сметка на бюджетите си да извършват разходи за доставка на интернет свързаност по местоживееенето на учениците, които по социални причини не разполагат с достъп до интернет. (2) Разходите по ал. 1 са за сметка на неизразходваните средства за времето на преустановяването на присъствените учебни занятия за издръжка на процеса на възпитание и обучение на децата и учениците и/или за подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие по чл. 11, ал. 1, чл. 12, ал. 1, чл. 16а и чл. 52а.

ПРАВИЛА ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТА С ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ (НОВА - ДВ, БР. 31 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2018 Г.) Чл. 52а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)

(1) На държавните и общинските детски градини и училища се предоставят средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи чрез бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет. (2) Със средствата по ал. 1 детските градини и училищата могат да извършват разходи за основни и допълнителни трудови възнаграждения на персонала, както и за други възнаграждения и плащания по извънтрудови правоотношения. (3) Разходите по ал. 2 могат да са за служители, включени в екипите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, за назначаване на социален работник, образователен медиатор или помощник на учителя, за заплащане на допълнителни учебни часове по български език в училищата и на допълнителни модули за деца, които не владеят български език, в детските градини, както и за персонал, ангажиран с мерки за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование на децата и учениците от уязвими групи. (4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В случаите, когато детската градина или училището не може да осигури изпълнението на дейността по ал. 1, се допуска възлагането ѝ на външни изпълнители, като средствата се предоставят само за разходи за труд на наетите лица за изпълнението на конкретните дейности. Чл. 52б. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Средствата по чл. 52а, ал. 1 се предоставят на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, които са подали информация в НЕИСПУО от работните карти "Характеристика на средата - образователното ниво и трудовата заетост на семейството" за не по-малко от 80 на сто от децата и учениците и в които броят на записаните деца в детската градина или на учениците в училището е не по-малко от 15. (2) Въз основа на информацията по ал. 1

детските градини и училищата се групират по критерий "образователно ниво на родителите/настойниците" съгласно приложение № 6а. (3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Размерът на финансирането за работа с деца от уязвими групи за бюджетната година за дете в детска градина или ученик в училище се определя според групата, в която попада образователната институция съгласно приложение № 6б. (4) Разпределението на средствата по чл. 52а за бюджетната година по детски градини и училища се утвърждава от министъра на образованието и науката след съгласуване със съответните началници на регионалните управления на образованието и се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

В ПГ по СЕУ - Тетевен уязвими групи са:

1. По социален признак:

- Ученици с починали родители;
- Ученици с един починал родител;
- Ученици, отглеждани от близки роднини и настойници;
- Ученици от социално-слаби семейства;

2. По признак здравни проблеми

- Ученици с хронични заболявания;
- Ученици със специални образователни потребности

3. По етнически признак

- Ученици от ромска и турска етническа общност, които не владеят българския език на ниво, достатъчно, за да се справят с учебните си задачи;

4. Психологически фактори

- Ученици в риск от насилие или тормоз.

Уязвимите групи ученици имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението ни към тях е основано на признаване на тяхната равнопоставеност и равни възможности. За нас те са важна и пълноценна част от училищното общество и затова работим за тяхната социална интеграция и социално включване.

Ние възприемаме уязвимите групи от ученици като хора със способности и потенциал, а не като хора единствено с проблеми и ограничения.

Равните възможности означават да се отстранят всички социални бариери - физически, финансови, социални, психологически, които ограничават пълноценното участие на учениците от уязвимите групи в училищния живот. Това, което училището може да направи за гарантирането на техните права е осигуряването на достъп до образователни услуги, които са достъпни и за всички останали граждани, както и да провежда социална политика и политика на приобщаване.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ:

Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето.

Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Според Алианса за приобщаващо образование има девет водещи принципа на

приобщаващото образование и те са:

- Човек е ценен независимо от неговите способности или от неговите постижения.
- Всяко човешко същество е способно да чувства и да мисли.
- Всяко човешко същество има правото да общува и да бъде чуто.
- Хората се нуждаят един от друг.
- Истинското образование може да се случи единствено чрез истински взаимоотношения.
- Всички хора се нуждаят от подкрепа и приятелско отношение от хора на своята възраст.
- Прогрес в ученето се постига чрез надграждане на това, което човек може да прави, а не на това, което не може.
- Различията внасят здравина в отношенията в обществото.
- Сътрудничеството е за предпочитане пред конкуренцията.

ЦЕЛТА НА ТАЗИ УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА Е:

Да се набележат и изпълнят политики и мерки за предоставяне на равни възможности за образование и обучение и за приобщаване на учениците от уязвимите групи в ПГ по СЕУ - гр. Тетевен.

ПОДЦЕЛИ:

1. Да се реализира социална училищна политика за преодоляване на негативните социални фактори от живота на учениците от уязвимите групи.
2. Да се изгради позитивна учебна и възпитателна среда в ПГ по СЕУ, в която се осъществява пълноценна интеграция на учениците от различни етноси в класовете;
3. Да се извършва превенция на насилието и тормоза.
4. Да се реализира здравно образование на подрастващите за по-лесно преодоляване на здравни и възрастови проблеми.
5. Да се активизира дейността на класните ръководители, възпитатели и педагогическия колектив, относно преодоляване на образователните трудности и наличие на конфликтни отношения със съученици или учители.
6. Да се създаде добра връзка между всички заинтересовани страни – административно ръководство на училището / учител / възпитател / родител / ученик / социални партньори / и др. за преодоляване на проблемите на уязвимите групи ученици.

МЕРКИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

№:	Дейност	Срок	Отговорник
1.	Прием на ученици независимо от социален и етнически статус и оформяне на паралелките без дискриминация по пол, раса, социален статус и етническа	Съгласно график на МОН	Директор, Комисия по приема

	принадлежност.		
2.	Определяне на координатор за подкрепа за личностно развитие	До 01.10	Директор
3.	Екипната работа между учителите и възпитателите съгласно чл. 16. на наредбата за приобщаващото образование. Прилагане на диференциран подход в учебните часове и в часовете по консултации	постоянен	Учители, възпитатели
4.	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.	В началото на всеки учебен срок и в края на учебната година	Координатор, Класен ръководител, учители, Екип за подкрепа за личностно развитие
5.	Включване на ученици в групи за занимания по интереси и други извънкласни дейности за 2024/ 2025 учебна година.	до 10 октомври	Директорът на училището
6	Създаване на екип за подкрепа за личностно развитие за определени ученици със СОП.	Октомври 2024г.	Директор, Координатор ЦПЛР
	Изготвя план с конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно	Октомври 2024г.	Координатор Екипът за подкрепа за личностно развитие

	развитие на ученика		
	За учениците със СОП се разработва индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми	Октомври 2024г.	Екипът за подкрепа за личностно развитие, учители по предмети, директор.
7.	Консултиране по учебни предмети	по график: за първия учебен срок 15 октомври за втория учебен срок - не по-късно от 20 февруари	Директорът на училището , Учители по предмети
8	Отпускане на месечни стипендии: 1. За постигнати образователни резултати; 2. За подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането; 3. За подпомагане на ученици с трайни увреждания 4. За ученици без родители или само с един родител. 5. За ученици, които се обучават по специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда 6. За ученици обучаващи се в дуална система на обучение. 7. Ученици които се обучават в защитени професии.	Началото на учебната година и/или от началото на втория учебен срок От началото на месеца, следващ месеца, през който е възникнало основанието за получаването им	Директор, Комисия за стипендии
	Отпускане на еднократни стипендии 1. Преодоляване от ученика на еднократни социални обстоятелства, свързани с достъпа му до образование;	Веднъж на всеки учебен срок	Директор, Комисия за стипендии

	2.Постигнати високи резултати от ученика в учебната, извънкласната или извънучилищната дейност.		
	Отпускане на целева стипендия за покриване на конкретни разходи, свързани с обучението на ученика	Началото на учебната година и/или от началото на втория учебен срок	Директор, Комисия за стипендии
9.	Безплатно настаняване в общежитие на ученици живеещи в лоши условия от гр. Тетевен	При постъпване в ПГ по СЕУ	Директор, комисия по приема, възпитатели
10.	Осигуряване на карти за пътуване на ученици, които не отговарят на условията на чл. 283, ал. 2 от ЗПУО.	В началото на учебната година	Директор, класни ръководители, община
11.	Организиране на екскурзии за ученици от уязвими групи съгласно изискванията на МОН	Един/ два пъти в годината	АР
12.	Назначен образователен социален работник по трудов договор за работа с уязвими групи в училището	Преди началото на учебната година	АР
13.	Превантивни мерки за недопускане отпадане от	постоянен	АР, класни Ръководители, възпитатели

	училище		
14.	Дискусии за повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и училищното ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на училището	Минимум 2 пъти годишно по график на Обществения съвет и по време на общоучилищни и индивидуални родителски срещи	Обществен съвет, МО на класните ръководители и възпитателите
15.	Грижа за здравето на учениците: -достъп на учениците до медицинско обслужване, -здравни беседи, -психологическа подкрепа на подрастващите за по-лесно преодоляване на здравни и възрастови проблеми	Съгласно план на класния ръководител и възпитателя	медицинско лице към училището класен ръководител, възпитател
16.	Спазване на училищните политики за не насилие и изграждане на позитивна училищна общност	постоянен	Училищен координационен съвет за справяне с училищния тормоз, ученици, педагогически специалисти и непедагогически персонал
17.	Запознаване с празниците на различните етноси - организиране на празненства	По календарния план за ЧК и като общоучилищни мероприятия по повод празниците Банго Васил, Коледа и др.	Класни ръководители, учители по БЕЛ и История и цивилизация
18.	Работа по развитие на класа като екип	В час на класа и провеждане на спортни и др. мероприятия	Класни ръководители Възпитатели
19.	Участие на ученици в общоучилищни празненства, конкурси, състезания, проекти, национални програми и др. мероприятия -	Постоянен	Отговорниците за конкретното мероприятие

	без ограничение на техния социален статус и етническа принадлежност. Благотворителни участия в благотворителни акции за коледа ,БЧК , великден		
20.	Прилагане на ефективни техники и стратегии за работа в мултикултурна среда. Прилагане на интерактивни методи на преподаване	постоянен	педагогически специалисти

Контролът по изпълнение на училищната програма се осъществява от директора.
Настоящата програма е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование, приета е с Решение на Педагогическия съвет - Протокол №18 от 13.09.2024 г.